DISPUTATIO CHEIRURGICO MEDICA INAUGURALIS,

DE

CARIE OSSIS.

QUAM,

Præſide ſummo Numine,

Ex Auctoritate Magnifici D. Rectoris,

D. JOHANNIS COCCEJI, S. S. Theol. Doct. ejuſdemque Facultatis in Illuſtri Acad. Lugd. Bat. Profeſſoris,

NEC NON

Ampliſſimi Senatus Academici Conſenſu, & Almæ Facultatis Medicæ decreto,

Pro gradu Doctoratûs, ſummiſque in Medicinâ Honoribus & Privilegiis ritè conſequendis,

Publico examini ſubjicit

SAMUEL du PRE, Mediob. Zeland.

Ad diem 28. Iunii, loco horiſque ſolitis.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud Viduam & Hæredes JOANNIS ELSEVIRII, Academiæ Typographi
cIↄ Iↄc LXVIII.

REVERENDIS VIRIS.

D. JOHANNI du PRE apud Medioburgenſes Mercatori juſtiſſimo.

D. JOHANNI VEBRUGGE, Cheirurgo practico feliciſſimo, Diaconoque Eccleſiæ Gallicæ, quæ Chriſto Metelliburgi Colligitur piiſſimo, olim in Cheirurgia præceptori fideliſſimo.

Fratribus meis omni honore & amore proſequendis.

UT ET

CLARISSIMO VIRO,

D. FRANCISCO de le boë SYLVIO, Med: Doct: & Practicæ in alma Academia Lugduno-Batava Profeſſori Celeberrimo, Practico ſummo, Anatomico, & Chymico expertiſſimo, promotori & præceptori de ſtudiis meis optime merito, ideoque omni reverentia & amore in æternum proſequendo.

NEC NON

EXPERTISSIMIS VIRIS.

D. JASPARI BRAEMS, In inclyta Medioburgenſi civitate Cheirurgo Anatomico egregio, Practico ſummo, Diaconoq: Eccleſiæ Belgicæ piiſſimo.

D. HENRICO SNOEK, Collegii Metelliburgenſis Coſmi & damiani Decano, ejuſdemque Cheirurgo Anatomico egregio, practico verſatiſſimo.

Fautoribus meis nunquam non honorandis.

Hanc Diſputationem Inauguralem

In perpetuæ obſervantiæ σύνβολον
quam humillime

D. D. D.

SAMUEL du PRE.

Auth. & Reſp.

DISPUTATIO CHEIRURGICO MEDICA INAUGURALIS, DE

CARIE OSSIS.

§. 1.

Quam tœdioſa, laborioſa, & diuturna ſit hujus noſtri propoſiti affectus curatio, illis Præcipue, qui ſubinde ejus curationi manum admoverunt, notum eſt; & ſi alibi illud Poëtæ Præceptum:

> Principiis obſta, ſero medicina Paratur,
> Cum mala per longas invaluere moras,

æde Pol hoc in Caſu, locum habet.

§ 2. Antequam tamen ad affectum hunc difficilimum, Chronicumque deſcribendum pergam, primo duo mihi inter alia affectanda eſſe, perſuaſum habeo: brevitatem ſcilicet, & perſpicuitatem, ſatius enim multa paucis, quam pauca multis proponere.

§ 3. Primo igitur ejus Etymologia examinanda occurrit: nimirum Caries eſt verbum putrefactionem verminoſam ſignificans, quia os multis foraminulis eroſum & quaſi vermiculis perforatum eſt, Belgis dicitur wormſtekig.

§ 4. Etymologia enodata ejus definitionem aggredior, & ſic optime definiri judico ſcil:

Cariés eſt oſſis Corruptio.

§ 5. Differentiam quod attinet, datur Caries in oſſis ſuperficie hærens, & caries per totum os penetrans &c.

§ 6. Differentia brevitatis ergo enarrata, ad cauſas ipſas, uti moris eſt, accedam eaſque dividam in proximam & remotam.

§ 7. Ab acri quodam Cariei cauſam proximam pendere, nemo facile, qui tantum mediocriter in praxi verſatus, negaturus eſt; hoc enim ex oſſis eroſione & aſperitate quam manifeſte patet, quodnam vero illud acre ſit, inpræſentiarum perſcrutari, in animũ duxi.

§ 8. Ut igitur ordine procedam, quantum mente aſſequi valeo,

exiſtimo cum nobiliſſimo meo præceptore & promotore Franciſco de le Boë Sylvio, in æternum venerando, cauſam Cariei proximam Conſiſtere in acrimonia acida non ſalina, quæ ſententia multis Medicis & Chirurgis inaudita, luce clarius, ſi ad omnia, quæ ad ejus probationem adferemus, rite attendant, patefiet.

§ 9. Acre acidum hic in Carie peccare ex ſequentibus probare Conabor & quidem ex Symptomatibus Concomitantibus, ut & Juvantibus, nocentibuſque.

§ 10. Ex ſymptomatibus Comitantibus acidum acre hic peccare patet, quæ vulgo ſunt 1. oſſis albedo 2. febres & quidem intermittentes 3. dolores lancinantes 4. caro abundans & vitioſa 5. maculæ lividæ fætentes carnis abundantis ſuperiori parti aut applicatis medicamentis adhærentes 6. lineæ albæ lardi inſtar inter carnem luxuriantem reptantes 7. pus acre.

§ 11. Hæc vero prænominata ſymptomata, ab acido acri ſic deducenda exiſtimo 1. albedinem quod attinet, arbitror eam ab acido acri in os agente, produci: omnia enim ab acido corrupta (niſi impedimentum quoddam ſit) albeſcunt aut palleſcunt; ab acido, vero multa alio colore prædita albeſcere, patet ex generatione puris, confectioneque lactis ſulphuris. Quæ vero à ſalino acri corrupta ſunt nigricant aut liveſcunt uti patet in gangræna cauteriiſque potentialibus. 2. febres intermittentes à ductu aut ductibus pancreatis obſtructis, & exinde ſucco pancreatico acriori reddito, deducendas exiſtimo. 3. dolores lancinantes ab acri acido pendere, 1. ex applicatis puta aromaticis eos tollentibus, 2. acidorumque acrium aſſumptione, patet 4. caro abundans & vitioſa debetur ſanguini nimia copia ex eroſis ab acri acido vaſis emananti. 5. maculas lividas originem ducere puto, ab illa ſanguinis parte extraverſatâ, quæ in carnem, (forſan ob copiam aut conſtitutionem pravam) mutationem ſubire nequivit, ibique ab acido acri corrupta eſt 6. unde itidem lineas, hardi inſtar, albas, originem trahere. reor. 7. pus acre oriri ab acido, nunc ſolito acriori exiſtente, plane perſuaſus ſum.

§ 12. Ex juvantibus & nocentibus quam manifeſte quoque acidum acre hic peccare, patet; juvantia enim omnia tam internâ quam externa, ſunt acidum acre debellania, & quidem fortiora uti videre eſt §. 21. & 26.

§ 13. Porro ex ſequentibus rationibus quoque acidum acre hic pec-

peccare argumentari licet & quidem. 1. quia nunquam, quod ſciam, in gangrena 2. ſæpiuſque in aneuriſmate, os corruptum fuit repertum. 3. quia cum ſalinum acre quid corrumpit plærumque æſtus adeſt & in carie plerumque nullus.

§ 14. Cauſa proxima ſic expoſita, cauſam remotam explicandam aggredior, eamque dividendo in partes tres, quarum 1. eſt hæreditaria 2. diæta vitioſa 3. contagium.

§ 15. Hæreditariam cariei cauſam dari ſatis abunde quotidiana evincunt exempla.

§ 16. Diætam vitioſam, Cariei cauſam remotam exiſtere poſſe, nemo facile qui tantum parum ad mutationes ex 6. rebus non naturalibus contingentes attenderit; inficias ibit. dico igitur 6. res non naturales aptas natas eſſe, ad acidum acre in corpore producendum, augendum, aút in actum ducendum & quidem 1. quando aër frigidus, nebuloſus, humiduſque exiſtit, ut tempore hyberno: tum enim plures particulæ acidæ aquoſæque per aërem ſunt diſperſæ. Quando 2. cibus & potus acidi acres aut pituitoſi exiſtunt. 3. quando ſomnus & vigiliæ ut & 4. motus & quies. nec non 5. excreta & retenta peccant in exceſſu vel defectu. 6. quando animi pathemata, uti mœror &c. nimis excedunt.

§ 17. Contagium tanquam cauſam cariei remotam (imo abſque coitu venereo) dari, patet ex exemplo nuper à me viſo in puero annum 12. mum agente ab avunculo infecto, cui os cubiti plane erat corruptum, quo poſt 2 rum annorum curam exempto cubitus manſit immobilis rigiduſque.

18. Cauſis abſolutis, ad ſigna me confero quæ ſunt 1. an in initio æger paſſus fuerit in parte affecta dolores lancinantes vehementes. 2. an continuo adhuc circa partem affectam mediocres patiatur. 3 ulcus ſi adſit, an diu duraverit & conſolidatu ſit difficile. Conſolidatum vero iterum erumpat. 4 an ulceri adſit caro ſuperflua & vitioſa 5. an inter hanc carnem copioſam, quædam lineæ albæ, lardi inſtar, ſe immiſceant. 6 an adſit pus acre, & oleoſum, ſi caries in oſſe medulla prædito nimis profunde penetrarit. 7. an incarnationis copioſæ, ſuperiori parti, aliquæ maculæ lividæ fætenteſque, adhæreant. 8 an non, licet applicentur optima incarnantia, prodeat ſolida incarnatio. 9 an os reperiatur aſperum, foraminulis eroſum, & ſubinde ſpongioſum ſeu fungoſum: quibus præſentibus, cariem adeſſe concludimus.

§ 19.

§ 19. Hiſce igitur præmiſsis ratione & experientia (quæ noſtræ artis firmæ ſunt columnæ) munitus curam dogmaticam aggredi, in animo eſt, eam petendo ex tribus fontibus ſcilicet Cheirurgia, Pharmacia, & diæta.

§ 20. Cheirurgiam quod attinet, circa oſſis corrupti ſeparationem præcipuas agere partes exiſtimo, quia ſine eaos corruptum, demi impoſſibile; omne enim os corruptum ſeparandum eſt, juxta hanc regulam: omnia præternaturalia, è corpore, ſi poſſibile commodumque ſit, expellenda ſunt.

§ 21. Ad carnis corruptæ pinguia humectantiaque, è contra ad oſsis corrupti ſeparationem, ſpirituoſa aromatica, ſaliaque lixiva, conducere, nemo facile, niſi in praxi hoſpes, diffitebitur. quod vero medicamenta ipſa attinet, pauca huic negotio dicata, & in uſu exiſtentia hic annectere libet, ſuntque rad: ariſtolochiæ utriuſque. iridis. aloes, mirrha, euphorbium (præ aliis palmam præripiens) therebintina utraque vinum album, Spiritus vini, aqua cum calce viva mixta, & poſtea filtrata. lapis calaminaris, creta combuſta, corallia rubra & alba cruda. Teſtæ ovorum, oſtreorum, calcinatæ, oculi cancri, vitelli ovorum ex quibus prænominatis, pulveres, qui ut plurimum uſurpantur, aliæque formulæ pro cujuſque lubitu parari poterunt.

§ 22. Quamvis à Medicis & Cheirurgis ſtatuatur exſiccatione, tamen, non ratione exſiccationis, ſed acidi acris debellationis, excitatæque à medicamentis, inter os corruptum & ſanum, incarnationis, os corruptum ſeparandum eſſe, exiſtimo.

§ 23. Ut igitur in curatione ordine procedam, animadvertendum eſt, an aliquod impedimentum adſit, quod medicamento ad os corruptum viam abneget, uti ſæpius fit, tum antequam aliquid tentetur, illud, cauteriis, aut inſtrumentis, radiceve gentianæ demendum eſt.

§ 24. Impedimentis ſublatis obſervandum eſt, an os tantum ſuperficialiter ſit corruptum, tum illud ſcalpro abradendo, donec puncta ſanguinea appareant, ſanumque ab acido acri rite conſervando, ſubinde tollitur. Si vero os totum ſit corruptum, & caries nimis altas egerit radices (uti mihi nuper videre contigit duos carie fere totius oſſis tibiæ laborantes, nihilominus poſt aliquod temporis ſpatium, à fratre meo Johanne Verbrugge Cheirurgo expertiſſimo, numine annuente, in priſtinam ſanitatem reſtitutos) tum

tum alia ſunt tentanda. 1 quæ vim egregiam acre acidum debellandis, ſimulque ad intimum corruptionis ſinum penetrandi poſſident: qualia ſunt ferra candentia caute & rite uſurpata, hoc in caſu optima remedia. 2 quæ medicamentis ad oſſis corrupti finem penetrandi, ibique vires exerendi, non ſatis potentibus, viam præbent, qualia ſunt trypana. 3 quæ os corruptum brevi exulcere, removere queunt: qualia ſunt forfices, ſerræ, ſcalpella &c. quibus ſi os carioſum commode demi poteſt, per me licet inſtituatur oſſis corrupti amputatio, illud interim obſervandum, ne partes & præſertim ſenſibiles nimis lædantur. emplaſtra vero, extrahentia vulgo dicta, oſſis exemptioni, non videntur ſufficientia, ideo non immerito ea tanquam carioſi oſsis extractioni inutilia, ſilentio prætaribo.

§ 25. Si tandem hiſce prænominatis corrupti oſsis ſeparationem obtineamus, tum relictum ulcus mundificandum, incarnandum & cicatrice ob ducendum eſt. Tamen interim monitum volo, cogitationes ſemper in præcedentem cariem eſſe vertendas quibus monemur. 1 ut nos ſedulo à medicamentis, aliquo pacto cariei cauſæ anſam præbentibus, abſtineamus. 2 ut cum mundificantibus &c. aliquid cariei cauſæ reſiſtens miſceamus. v. g.

℞. ung. digeſt. ℥iij.
gum. aloes
mirrhæ ana ℥ij.
euphorbii ℈j.
herb. piperinæ ʒj.
mercur. præcipit. alb. ℈ ß.

m. f. ſ. a. unguentum, quod applicetur uti decet. medicamenta vero mundificantia, incarnantia & epulotica, ita abunde apud practicos extant ut non videatur neceſſe, hic locorum proponere, cui vero eorum cognitio libebit, poterit practicos conſulere.

§ 26. Cheirurgia abſoluta; ad pharmaciam me confero cujus ope qualitas & quantitas acidi acris, poſsit alterari Commodeque educi. qualitas acidi acris alteratur per oleoſa & pinguia, eam obtundendo leniendoque. per aquea eam diluendo & enervando. per aromatica & ſpirituoſa, eam temperando per ſalia lixiva eam infringendo. ex quibus propoſitis, medicamentorum formulæ confici poſſunt. v. g.

℞. aq.

℞. aq. feniculi.
petroſelini a. ℥iß.
theriacal. ſimpl. ℥ ß.
ocul. cancri pulv. ℈j.
laudan. opiat. gra ij.
olei gariophillor. gut. jv.
ſyrup. card. benedict. ℥j. m.
aſſumat æger ſæpius cochleare.

§ 27. Qualitate alterata, copiâ ſi ſimul acidum redundet è corpore eliminandum eſt per purgantia, ſudorifera vel diuretica, quæ hic inſerere non conſultum videtur, quia practicorum libri, & imprimis magni Plateri, ne alios nominem, iis ſcatent. hoc tamen monitum volo. 1 ſi alvus ſit adſtricta, purgantia. 2 ſi aliqua remanſerit, acrimonia, ſudorifera, 3 ſi copia humorum aqueorum adſit, diuretica præ aliis eſſe exhibenda.

§ 27. Antequam tamen medicamentorum partes abſolvam, obſervandum vina medicata, hoc in caſu admodum convenientia eſſe medicamenta, quia per longum temporis ſpatium, abſque nauſea, quod ægris magnum eſt commodum (cum ut plurimum in hoc affectu Chronico, ægri nimis cito abhorreant ab aliis medicamentorum formulis,) uſurpari, queunt.

§ 28. Pharmaciæ finem imponendo tranſimus ad ultimam curationis partem, puta diætam (quâſi ægri continuo peccent, medico ut morbum ad optatam curam deducat, impoſsibile) quæ dirigenda eſt, ne amplius noceat, omnibus vero modis proſit, ut igitur brevi commodam in genere prȩſcribam diætam: proſpiciendum eſt, ut 6 res non naturales vulgo dictæ, ita ſint diſpoſitæ, ut cariei cauſæ adverſentur, ægrumque reficiant.

§ 30. Atqui ſic breviter & compendioſe, cariei oſsis cognitione inveſtigata, curationeque propoſita huic diſputationi impono.

F I N E M.